

Türkbilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

2009/17



Ankara <Bahar> 2009

Türkbilig

TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI

ISSN : 1302-6011

Kurucusu / Founder

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

Sahibi / Owner /ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Bülent GÜL

YAYIN DANIŞMA KURULU / PUBLICATION BOARD OF OVERSEERS

Prof. Dr. Sema BARUTCU ÖZÖNDER [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Çetin CUMAGULOV [KIRGIZİSTAN] • Prof. Dr. Nikolay Ivanoviç EGOROV [ÇUVAŞISTAN-RUSYA] • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Shimin GENG [ÇİN] • Dr. Bülent GÜL [TÜRKİYE] • Prof. Dr. Şakir İBRAYEV [KAZAKİSTAN] • Prof. Dr. G. JORİGT [İÇ MOĞOLİSTAN-ÇİN] • Prof. Dr. Karl REICHL [ALMANYA] • Prof. Dr. Marek STACHOWSKI [POLONYA] • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM [TÜRKİYE]

YAYIN HAKEM KURULU / BOARD OF REFEREES

Yrd. Doç. Dr. Ferruh AĞCA • Prof. Dr. Şerif AKTAŞ • Yard. Doç. Dr. Eyüp BACANLI • Prof. Dr. F. Sema BARUTCU-ÖZÖNDER • Prof. Dr. Süleyman Hayri BOLAY • Prof. Dr. Nalan BÜYÜKKANTARCIOĞLU • Prof. Dr. İsmet ÇETİN • Doç. Dr. Ayşe YÜCEL-ÇETİN • Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU • Prof. Dr. Çetin CUMAGULOV • Prof. Dr. Cem DİLÇİN • Prof. Dr. Abide DOĞAN • Doç. Dr. Süer EKER • Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN • Prof. Dr. Bilge ERCİLASUN • Prof. Dr. Shimin GENG • Yrd. Doç. Dr. Faruk GÖKÇE • Prof. Dr. İsmail GÖRKEM • Dr. Bülent GÜL • Prof. Dr. Şakir İBRAYEV • Prof. Dr. Ayşe KIRAN • Doç. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR • Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR • Prof. Dr. İsa ÖZKAN • Prof. Dr. Karl REICHL • Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM • Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU • Yard. Doç. Dr. Mete TAŞLIOVA • Prof. Dr. İsenbike TOGAN • Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN • Yard. Doç. Dr. Hatice Şirin USER • Prof. Dr. Alemdar YALÇIN • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Prof. Dr. Emine YILMAZ

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Editör / Editor

Dursun YILDIRIM

Yayın Kurulu Başkanı / Chairman of Editorial Board

Bülent GÜL

Yayın Kurulu Üyeleri / Members of Editorial Board

Ferruh AĞCA • G. Gonca GÖKALP-ALPASLAN • Faruk GÖKÇE • Sibel HATİPOĞLU • Zehra KADERLİ • Serdar ODACI • Haydar YALÇIN

İngilizce Editörü / Editor of the English Texts

Prof. Dr. Nalan BÜYÜKKANTARCIOĞLU

Kapak Tasarımı: Mehmet Fidanlı

İç Tasarım: Bülent Gül

*

Türkbilig, hakemli yerel süreli yayındır.

**

Türkbilig, MLA (Modern Language Association) International Bibliography, EBSCO PUBLISHING, European Reference Index for the Humanities (ERIH) ve TÜBİTAK/ULAKBİM tarafından taranmaktadır.

Türkbilig'de yayımlanan makaleler yayıncının yazılı izni olmadan tamamı veya bir kısmı herhangi bir yolla çoğaltılamaz. Yazıların fikri sorumluluğu ve imlâ tercihi yazarlarına aittir. Başka kaynaklardan alınmış tablo, resim ve benzeri şeylerin yazılarda kullanım sorumluluğu yazara aittir.

İLETİŞİM ADRESİ / INFORMATION ADDRESS

Türkbilig

Türkoloji Araştırmaları

H.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 06800 Beytepe/Ankara TÜRKİYE

web sayfası: <http://www.turkbilig.hacettepe.edu.tr>

e-posta: turkbilig@hacettepe.edu.tr

Türkbilig, 2009/17 Öncü Basımevi'nde (Kazımkarabekir Cad. 85/2 İskitler/ANKARA, Tel: 3843120) basılmıştır.

Ankara <Bahar>2009

Türkbilig'den Merhaba,

Değerli okuyucular, bu yıl Türkbilig, onuncu yılına girmiştir. Elinizdeki sayıyı takip edecek ikinci sayı ile bu yıl tamamlanmış olacaktır. Bilimsel bir dergi açısından bakıldığında bu zaman dilimi belki kimi okuyuculara kısa görünebilir. Ancak, çok özel çabalar ve fedakarlıklar eşliğinde çıkarılan bir bilimsel dergi olduğu göz önüne tutulursa, bunca yıl karşılıksız bu yükü yükünmeden omuzlayıp götüren arkadaşlarımıza şahsım ve sizler adına gönül dolusu teşekkür etmek istiyorum. Onların bu fedakarlığı olmasaydı bu sayfaya erişmemiz imkânsız olurdu.

Tabii, derginin basımında Sn. Rektör Prof. Dr. Uğur ERDENER'in ve dağıtımında Sn. Dekan Prof. Dr. Musa SAĞLAM'ın sağladıkları maddi ve manevi desteklere de teşekkür etmeliyiz. Çünkü bu destekler ile bütün fedakarlıklar ete kemiğe bürünüp sizlere ulaşabilmektedir.

Türkbilig destek gördüğü sürece yoluna devam edecektir. Dünya üzerinde Türkoloji araştırmaları bakımından önemli bir konuma yerleşen Türkbilig, bu çizgiyi gösterdiği bilimsel özene ve dikkate borçlu olduğunun bilincinde ileriye doğru yürümektedir. Bu yürüyüş, arkadaşlarımızın dayanma gücü sürdüğü sürece devam edecektir.

Gelecek sayıda yine buluşmak üzere, en iyi dileklerle hoşça kalınız!

Dursun YILDIRIM

Türkbilig Yayın İlkeleri

- ***Türkbilig***, yılda iki kez yayınlanır.
 - ***Türkbilig***, hakemli bir yayındır. ***Türkbilig***'de yayınlanmak üzere gönderilen özgün makaleler, YAZI KURULU tarafından incelendikten sonra konunun uzmanı üç hakem tarafından değerlendirilir ve üç hakemin en az ikisinden olumlu rapor gelmesi halinde yayınlanır.
 - ***Türkbilig 2009/18 için yazıların son gönderilme tarihi 15 Eylül 2009'dur.***
 - ***Türkbilig***'e gönderilen yazılar daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır. Derginin yayın dili Türkçe'dir. Yayın ilkelerine uygun olmak koşuluyla yabancı bilim adamlarının yazıları, İngilizce, Almanca, Fransızca veya Rusça yazılmış olabilir. Ancak Türkçe-İngilizce başlık, özet ve anahtar sözcükler yazıya eklenmelidir. Yabancı dilde yazılmış yazılara derginin hacmine göre % 30 civarında yer verilir.
 - Yazılar, basılı üç kopya halinde ve disketiyle birlikte gönderilmelidir. Özel çeviri yazım işaretlerinin kullanıldığı yazılarda fontlar da (PC uyumlu) diskete yüklenmelidir.
 - Makalenin yazarı, adını, soyadını, görev yaptığı kurumu ve akademik unvanını tam ve açık olarak belirtmeli, kendisiyle doğrudan iletişim kurulabilecek açık adres, telefon numarası ve elektronik posta adresini vermelidir.
 - Yazıların başında kısa birer Türkçe ve İngilizce özet (en çok 100 sözcük) ile Türkçe ve İngilizce anahtar sözcükler (en çok 10 sözcük) bulunmalıdır (İtalik olarak ve Times 9 punto ile yazılmalıdır).
 - Yazılar, Apple Mac Word 5.1 veya MS Word Windows 95 ve üstü programla, Times 10 puntuyla ve 1,5 satır aralığıyla yazılmalıdır. Paragraf başlarında tab tuşu, paragraf aralarında enter tuşu kullanılmamalıdır.
 - Metin içinde göndermeler ad ve tarih ve/veya sayfa olarak parantez içinde belirtilmelidir. Örnek: (Tanpınar 1985) veya (Tanpınar 1985: 316). Üç satırdan az alıntılar satır arasında ve tırnak içinde, üç satırdan uzun alıntılar ise satırın sağından ve solundan birer santimetre içeride, blok halinde, 9 puntuyla, tek satır aralığıyla verilmelidir.
 - Dipnotlar sayfa altında, numaralandırılarak verilmeli ve sadece açıklamalar için kullanılmalıdır.
 - Makalenin sonunda yer alacak kaynakçada kitaplar (***koyu ve italik***) ve makaleler (dergi adı ***koyu***, cilt Romen rakamıyla, sayı, üst üste iki nokta, sayfa numaraları) alfabetik sırayla ve şu düzenle verilmelidir:

ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", ***Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı***, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.

STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", ***Handbook of American Folklore***, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), ***XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi***, İstanbul: Çağlayan Basımevi.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", ***Türk Folklor Araştırmaları***, II, 33: 513-514.

WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), ***Yazın Kuramı***, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), ***Adam Sanat***, 4: 5-14.
- Bir yazarın birden fazla yayını kaynak gösterildiği takdirde yayımlar tarih sırasıyla, aynı yazarın aynı yıldaki yayınları ise (1985a), (1985b) şeklinde harf sırasıyla verilmelidir.
 - Tezlerin hangi üniversitede yapıldığı ve hangi akademik dereceye (yüksek lisans/doktora...) yönelik olduğu belirtilmelidir.
 - Yukarıda belirlenen yazım koşullarına uygun olmayan yazılar değerlendirmeye **kesinlikle alınmayacaktır.**

Submission Guidelines for Türkbilig

- *Türkbilig* is published twice a year.
- *Türkbilig* is a refereed publication. After original manuscripts are examined by Executive Board, they are peer-reviewed by three referees. They are published if two of three referees send affirmative report. The authors bear the full responsibility for their articles.
- **Send your manuscripts untill 15 September 2009 for Türkbilig 2009/18.**
- Manuscripts must be originally sent to the board, and no other places for publication or evaluation. The publication language of the issue is Turkish. In condition suited to submission guidelines of *Türkbilig*, foreign authors' manuscripts, which can be in English, German, French or Russian, are published in proportion 30% of issue. The manuscripts must have title, abstract and also keywords both Turkish-English.
- Manuscripts must be sent as three printed copies along with the disk. If any special fonts (suitable for PC) are used in manuscripts, they must be in the disk.
- The authors' names, last names and academic positions should be written. In addition, the full postal address, fax, telephone numbers and e-mail addresses of the author(s) who will check proofs and receive correspondence and offprint should also be included.
- Summaries must be in Turkish and English, should not exceed 100 words and key words may not exceed 5 (5 words for Turkish; 5 words for English) words at the beginning of the manuscripts. Latin words must be in Times 9 point and italic.
- Manuscripts must be written in Mac Word 5,1 or Ms Word Windows 95 or further versions (Pc compatible) with Times 10 point with 1,5 line spaced. Tab and enter key **must not be used** for paragraphs.
- Texts must follow in-text footnote system. In paranthesis in the text, author's name, date of publication, and page number is given. If a source is cited many times, parantheses are given in stead of "ibid, idem, op. cit. etc." For example, (Tanpınar 1985) ve ya (Tanpınar 1985: 316). Quoted passages under three lines must given by qoutation mark. If quoted passage is over three lines, they must be given 1 cm margines from left and right side of line as block with 9 point and odd line spaced.
- Additional information must be given on the same page as footnotes enumerated 1, 2, 3. Citations in them must follow the above guidelines.
- References must include only the cited sources and be given in alphabetical order. Books names must be written **bold** and *italic*. Articles must be written (name of journal is **bold**, volume in Roman number, issue number, colon and page numbers) as below:

ELÇİN, Şükrü, (1998), "Yeşil Abdal'ın Bir Şiiri", *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, (Ed. M. Özarslan-Ö.Çobanoğlu), Ankara: Feryal Matbaacılık, 216-231.

STOELTJE, J. Beverly, (1983), "Festival in America", *Handbook of American Folklore*, (ed R. M. Dorson.), Bloomington: Indiana University Press, 239-246.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, (1985), *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul: Çağlayan Basımevi.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, (1952), "Milli Destan ve Folklor", *Türk Folklor Araştırmaları*, II, 33: 513-514.

WELLEK, R. ve A. WARREN, (1982), *Yazın Kuramı*, (Çeviren: Y. Salman ve S. Karantay), İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

WOOLF, Virginia, (1986), "Kitap Nasıl Okunmalı?", (Çeviren: Kemal Atakay), *Adam Sanat*, 4: 5-14.
- If more than one source of the same author is cited, they must be put in an chronological order from the oldest to the newest. Sources of the same years must be given letters "1985a, 1985b"
- The university and the academic degree (MA. or PH.) of academic thesis must be given.
- **Manuscripts not prepared based on the directions above will not be taken into consideration for publication in *Türkbilig*.**

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Türkbilig'den Merhaba / iii

Yazılar / Articles

Ziyat AKKOYUNLU

Dîvânu Lugâti't-Türk'te Evirik (İbrik) / 1-4

Ibrik in Divan Lugat'at Turk

Ufuk Deniz AŞÇI

Kırgız Dili ve Edebiyatının Kuruluş Yıllarına Ait Arap Harfli Kırgız Metinlerinde Alfabe ve Yazım Kuralları / 5-32

Alphabet and Spelling Rules in the Early Era Kyrgyz Texts Written in Arabic Script

Eyüp BACANLI

Altay Türkçesindeki *-p al-* Artfiline Dair Notlar / 33-46

Notes on -p al- postverb in Altay Turkic

Ülkü ÇETİNKAYA

Divan Şiirinde Sosyal Hayattan Yansımalar: Necatî ve Hayretî'nin Arpa Kıtlığını Anlatan İki Manzumesi / 47-55

Reflections from Social Life in Divan Poem: Necatî and Hayretî's Two Poems Narrating Famine of Barley

Zeynep DOYURAN

Önlem Alma Yapılarının Gazete Köşe Yazılarındaki İletişimsel İşlevleri / 56-68

Communicative Functions of Hedging Devices in Turkish Newspaper Articles

Manfred GÖTZ

Türkçede Ağırlıklandırma İlkesi Üzerine / 69-84

G. JORIGT

On the Three Pairs of Relative Words in Mongolic and Turkic Groups / 85-91

Moğolca ve Türk Dillerinde Birbirleriyle İlişkili Üçlü Sözcük Grupları Üzerine

Fatma Sabiha KUTLAR

Klasik Türk Edebiyatında Çâr-Ender-Çâr ve Kara Fazlî'nin Kasidesi / 92-115

"Çar-Ender-Çar" in the classical turkish Literature and the Kaside of Kara Fazlî

Marek STACHOWSKI

Once Again on the Etymology of Turkish *Çocuk* 'Child' / 116-123

Yeniden Türkçe çocuk Sözcüğünün Kökeni Üzerine

Marek STACHOWSKI (Çev. Faruk GÖKÇE)
Yeniden Türkçe *Çocuk* Sözcüğünün Kökeni Üzerine / **124-132**
Once Again on the Etymology of Turkish Çocuk 'Child'

Nezir TEMUR
Bir Sovyet Ürünü: Manas'ın Kurama Varyantı / **133-145**
A Soviet production: Kurama Variant of Manas

Seyfullah TÜRKMEN
Arap Harfli Yazının Yanlış Yorumlanmasıyla Standartlaşmış Kelimeler / **146-157**
The Words Standardized Through Incorrect Commenting Of The Writing With Arabic Letters

Hatice Şirin USER
Hakasya Bulgusu Eski Bir Türk Mezar Taşı: Açurı (Oçurı, Ye 26) Yazıtı / **158-174**
An Old Turkic Tombstone Found in Khakasia: The Ocbury (Ye 26) Inscriptions

Eleştiri ve Tanıtmalar/ Reviews

Mikail CENGİZ

STACHOWSKI, Kamil, (2008), **Names of Cereals in the Turkic Languages**, Kraków:
Studia Turcologica Cracoviensia 11, 118 Sayfa. ISBN (978-83-7188-098-8) / **175-177**

Tevfik Orçun ÖZGÜN

Ottoman Cyprus, a collection of studies on history and culture near and middle east
monographs new series edited by Michalis N. MICHAEL, Matthias KAPPLER and
Efthios GAVRIEL, volume 4, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, 2009, ss. 366. / **178-182**

Yeni Yayınlar / 183-184